

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248662

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

พรเทพ มาลัย

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤษภาคม 2555

600 255503

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

พรเทพ มาลัย

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

พรเทพ มาลัย

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
อ.ดร.รสริน โอีสถานันต์กุล

.....กรรมการ
รศ.ดร.วินัส ฉายชัย

.....กรรมการ
รศ.วัชร พิฤกษ์กานนท์

.....กรรมการ
ผศ.ธงชัย ชูสุวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รศ.ดร.วินัส ฉายชัย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รศ.วัชร พิฤกษ์กานนท์

18 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัส ฤาชัย ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษา ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา พร้อมทั้งได้ช่วยให้การสนับสนุนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วัชรวิ พฤทธิกานนท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชงชัย ชูสุวรรณ และ อาจารย์ ดร.รสรินทร์ โอสถำนันต์กุล ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ และให้ คำแนะนำในการแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ได้ ถ่ายทอดวิชาความรู้ และสิ่งที่จำเป็นในการศึกษา รวมถึงความรู้ในการจัดทำการค้นคว้าแบบอิสระ

และสุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ เพื่อน ๆ ร่วมรุ่น และกำลังใจทุก ๆ กำลังใจ ที่มีให้ และช่วยให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้หวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย และหากมี ข้อผิดพลาดประการใดผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

พรเทพ มาลัย

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในโรงงาน
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ผู้เขียน

นายพรเทพ มาลัย

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.วินัส ฤชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.วัชรวิทย์ พฤทธิกันนัท

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248662

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่งเพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือของบริษัท ฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ประการที่สองเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือของบริษัท ฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านร่างกาย 2.ด้านจิตใจ 3.ความสัมพันธภาพทางสังคม 4.ด้านสิ่งแวดล้อม 5.ด้านจิตวิญญาณ 6.ด้านความมั่นคงในชีวิต

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากแบบสอบถามพนักงานของบริษัท ฟุจิคุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 583 คน แบ่งเป็น พนักงานระดับบังคับบัญชาจำนวน 205 ราย และพนักงานระดับปฏิบัติการจำนวน 378 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ระดับรายได้ ระดับพนักงาน และหนี้สิน โดยการทดสอบไคแควร์ (Chi-Square)

จากการศึกษาประชากรทั้งหมด 583 ราย แบ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการจำนวน 378 ราย และพนักงานระดับบังคับบัญชาจำนวน 205 ราย พบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.3 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี และมีสถานภาพสมรสเป็นโสด มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท มีอายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปีเป็นส่วนใหญ่ และมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 65.3 โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเพื่อ

ยานพาหนะ ในส่วนของพนักงานระดับบังคับบัญชาพบว่าพนักงานระดับบังคับบัญชาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.4 มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี และมีสถานภาพสมรสเป็นโสด มีระดับ การศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 บาทขึ้นไป มีอายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปีเป็นส่วนใหญ่ และมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 62.0 โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเพื่อยานพาหนะ

จากตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ความ สัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิต พบว่าคุณภาพ ชีวิตในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบังคับบัญชา ทั้ง 6 ด้าน และค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตในการทำงานรวมทั้ง 6 ด้านของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบังคับบัญชามีค่า คุณภาพชีวิตปานกลางเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน ระดับปฏิบัติการจะพบว่าลำดับที่ 1 คือ ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านจิต วิญญาณ เป็นลำดับสุดท้าย สำหรับพนักงานระดับบังคับบัญชาจะพบว่าลำดับที่ 1 คือ ตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านความมั่นคงในชีวิต เป็นลำดับสุดท้าย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานกับ ระดับคุณภาพชีวิตในหมวดต่าง ๆ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ของ พนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านจิตใจ อายุมี ความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านสิ่งแวดล้อมและหมวดด้านจิตวิญญาณ สถานภาพ สมรสมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านจิตวิญญาณ ระดับการศึกษามี ความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านสิ่งแวดล้อม หนี้สินมีความสัมพันธ์กับระดับ คุณภาพชีวิตในหมวดด้านสัมพันธภาพทางสังคมและหมวดของความมั่นคงในชีวิต สำหรับรายได้ และอายุการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในทุกหมวด สำหรับพนักงานระดับ บังคับบัญชา อายุมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านความมั่นคงในชีวิต ระดับ การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านจิตวิญญาณ รายได้มีความสัมพันธ์กับ ระดับคุณภาพชีวิตในหมวดด้านความมั่นคงในชีวิต อายุการทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพ ชีวิตในหมวดด้านสัมพันธภาพทางสังคม และหมวดด้านสิ่งแวดล้อม และหมวดด้านความมั่นคงใน ชีวิต สำหรับเพศ สถานภาพสมรส และหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในทุกหมวด

Independent Study Title Working Life Quality of Employees in Northern Region
Industrial Estate

Author Mr.Pornthep Malai

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr.Vinus Rauechai Advisor

Assoc. Prof.Watcharee Prugsiganont Co-advisor

ABSTRACT

248662

This study aims two objectives, (1) to study the quality of work life of employees in the Northern Region Industrial Estate in Fujikura Electronics (Thailand) Ltd. (2) to study the factors affecting the quality of working life for employees in the Northern Region Industrial Estate in Fujikura Electronics (Thailand) Ltd. The quality of working life of employees divided to 6 categories; 1) physical function 2) psychological 3) social relationships. 4) environment 5) spirituality 6) security of life.

The primary data were used for this study. They were obtained from sample of people that working in Fujikura Electronics (Thailand) Ltd. Sample group of 583 sample and 205 sample are supervision level and 378 sample are operation level by means of sampling and analyze data using descriptive statistics including frequency, percentage and analyze personal factors including gender, age, marital status, education level, service year, income level, employee level and liabilities by chi-square.

The results of study from 583 sample was divided operation level 378 sample and supervision level 205 sample found that the majority of operation level are female 65.3 % aged between 25 – 35 years old, almost marital status are single. Level of graduate are high school average monthly income last than 15,000 baht / month almost service years less than 5 years and

almost liabilities for vehicles 65.3%. Supervision level found majority are female 64.4 % aged between 25 – 35 years old almost marital status are single. Level of graduate are bachelor degree average monthly income more than 15,000 baht / month almost service years less than 5 years and almost liabilities for vehicles 62.0%.

The indicator of quality of life in these 6 categories ; physical function, psychological, social relationships, environment, spirituality, security of life found that the quality of life of operation level employees and supervision level employees to perform all 6 categories and the average quality of life of operation level employees and supervision level employees all 6 categories have the same medium level also. When consider about average quality of work life of operation level found that the first is a measure of quality of life of operation level employees is environment and spirituality to be moderate level and for supervision level employees found the first is environment and security of life to be moderate level.

Chi-square testing, at 0.05 statistical level of significance was used to test the relationship between factor affecting the level of quality of life found that gender has relate with level of quality of life in psychological side, aged related with level of quality of life in environment and spirituality, marital status related with level of quality of life in spirituality, education level related with level of quality of life in environment, liabilities related with level of quality of life in social relationships and security of life, for income level and service year not relate with all of quality of life. For supervision level age related with level of quality of life in security of life, education level related with level of quality of life in spirituality, income level related with level of quality of life in security of life, service year related with level of quality of life in social relationships, environmental and security of life for gender, marital status and liabilities not relate with quality of life.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของ	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	5
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	6
1.5 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.1.1) แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน	7
2.1.2) แนวคิดเกี่ยวกับความสมดุลของชีวิตการทำงาน	13
2.1.3) แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน	15
2.1.4) แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน	18
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	24
3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	25
3.3 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.4 วิเคราะห์ข้อมูล	27

บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	29
4.2 ระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน	34
4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน ระดับปฏิบัติการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	43
4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน ระดับบังคับบัญชาในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	86
บทที่ 5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	131
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	135
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป	136
เอกสารอ้างอิง	137
ภาคผนวก	139
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 จำนวนการลาออกและการเลิกจ้างพนักงานในปี 2554 – 2555	3
1.2 จำนวนพนักงานที่ลาออกของบริษัทฟูจิอุระ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	5
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพนักงาน	31
4.2 แสดงประเภทหนี้สินของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบังคับบัญชา	33
4.3 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของ พนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	34
4.4 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของ พนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	35
4.5 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ของพนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	37
4.6 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของ พนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	39
4.7 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณของ พนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	40
4.8 แสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงในชีวิต ของพนักงานระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบัญชาการ	41
4.9 แสดงการเปรียบเทียบ โดยรวมของตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตของพนักงาน ระดับปฏิบัติการกับพนักงานระดับบังคับบัญชา	42
4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ของพนักงานระดับปฏิบัติการ	44
4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของ พนักงานระดับปฏิบัติการ	45
4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธ ภาพของพนักงานระดับปฏิบัติการ	46

4.88 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านร่างกายของพนักงานระดับบังคับบัญชา	123
4.89 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านจิตใจของพนักงานระดับบังคับบัญชา	124
4.90 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านสัมพันธภาพทางสังคมของพนักงานระดับบังคับบัญชา	125
4.91 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงานระดับบังคับบัญชา	126
4.92 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านจิตวิญญาณของพนักงานระดับบังคับบัญชา	127
4.93 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิต ด้านความมั่นคงในชีวิตของพนักงานระดับบังคับบัญชา	128
4.94 แสดงความความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิต กับข้อมูลทั่วไปของพนักงานระดับปฏิบัติการ	129
4.95 แสดงความความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิต กับข้อมูลทั่วไปของพนักงานระดับบังคับบัญชา	130